

Plak asseblief die
strepieskode hier

PUNTE-
TOTAAL

--

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2022

TOERISME

EKSAMENNUMMER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tyd: 3 uur

200 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

- Hierdie vraestel bestaan uit 28 bladsye en 'n Bylaag van 4 bladsye (i–iv). Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is. Verwyder die Bylaag uit die middel van die vraestel. Die Bylaag bevat die volgende:
  - Wêreldtydsonekaart
  - SSGB-analise
  - Nasienrubriek vir konsepkaart
  - Nasienrubriek vir uitgebreide skryfwerk
- Antwoord AL AGT vrae in die spasies wat op hierdie vraestel voorsien is en handig dit aan die einde van die eksamensessie in. Onthou om jou eksamennommer in die blokkies hierbo te skryf **Die Bylaag moet ook ingehandig word om nasiening te vergemaklik.**
- 'n Nie-grafiese, nie-programmeerbare sakrekenaar mag gebruik word. Toon alle berekeninge.
- Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
- Gee spesiale aandag aan spelling en sinskonstruksie.
- Kandidate moet kleurpenne gebruik om die konsepkaart op bladsy 22–23 te voltooi.
- Twee blanko bladsye (bladsy 27 en 28) word aan die einde van die vraestel ingesluit. Indien jy te min spasie vir 'n vraag het, gebruik hierdie bladsye. Dui die nommer van jou antwoord duidelik aan indien jy hierdie ekstra spasie gebruik.

VRAAG	PUNTE TOEGEKEN	PUNTE BEHAAL	GEMIDDELDE TYD PER VRAAG
1	23		18 minute
2	12		9 minute
3	22		18 minute
4	22		20 minute
5	40		35 minute
6	21		20 minute
7	30		30 minute
8	30		30 minute
Totaal	200		180 minute

VRAAG 1

Verwys na die **BYLAAG**, bladsy i: **WÊRELDTYDSONEKAART**, om die volgende vrae te antwoord:

1.1 **Beskryf** die belangrikheid van elk van die volgende vir toeriste en reisbeplanning:

1.1.1 Die Internasionale Datumlyn.

---

(2)

1.1.2 Tydsones.

---

(2)

1.2 Mnr en Mev Smith het Suid-Afrika vanaf Los Angeles besoek.

1.2.1 **Wat** is die moontlikheid dat hulle na hulle vlug vlugvoosheid sal ondervind? **Verduidelik** jou antwoord.

---

(2)

1.2.2 **Stel** TWEE maniere voor om die simptome van vlugvoosheid te verminder.

---

(2)

1.2.3 Ons president oorweeg die implementering van dagligbesparingstyd in Suid-Afrika. **Evalueer** die sosio-ekonomiese voordele en nadele van hierdie praktyk.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(7)

1.3 1.3.1 Terwyl hulle in Kaapstad was, moes die Smiths 'n neef wat in Los Angeles (LA) woon, bel. Die oproep moes om 19:00 op die 2de April ontvang word. **Wanneer** (datum en tyd) moes hulle die oproep vanaf Kaapstad maak? **DBT was van toepassing.**

---

(4)

- 1.3.2 'n Paartjie van Londen het 'n vakansie na Durban toe bespreek. Hulle het op 30 Januarie om 09:00 vanaf Heathrow vertrek en die vlug was 14 uur lank. **Bereken die plaaslike tyd** in Durban wanneer die paartjie gearriveer het.

---

(4)
[23]

VRAAG 2**QATAR VOEG SEWE NUWE VLUGTE NA KAAPSTAD BY**

"Ons het 'n strategie om toerisme te herstel, geïmplementeer. Lugrederye soos Qatar Airways ondersteun ons deur hul kapasiteit te verhoog. Dit help ons baie om die internasionale besoekers wat ons gedurende die pandemie verloor het, te herwin."

[Aangepas uit: *Tourism Updates Feb. 2021*]

- 2.1 **Omskryf** DRIE negatiewe effekte van die COVID-19-pandemie op die Suid-Afrikaanse toerisme bedryf.

---

(3)

- 2.2 **Kategoriseer** die COVID-19-pandemie as 'n globale situasie/huidige gebeurtenis.

---

(1)

- 2.3 **Beskryf** TWEE maniere waarop die pandemie ekonomiese geleenthede vir toerisme geskep het.

---

(2)

2.4 Jy is die reisagent wat die Al Baker-gesin van Riaad, Saoedi-Arabië, oor hulle besoek na Suid-Afrika (S.A.) adviseer. Hulle sal Kaapstad, Soweto en die Nasionale Kruger-wildtuin gedurende die somerseisoen besoek.

2.4.1 **Adviseer** die gesin aangaande TWEE veiligheidsmaatreëls tydens hulle Soweto-toer.

---

(2)

2.4.2 **Stel** TWEE gesondheidsmaatreëls voor om hulle voor te berei vir hulle verblyf in die Nasionale Kruger-wildtuin.

---

(2)

2.4.3 **Lys** enige TWEE doeanevereistes om die SAOG-streek binne te gaan.

---

(2)
[12]

VRAAG 3

Verwys na **die uittreksel uit Thonga Beach** se webblad en beantwoord die vrae wat daarop volg.

REIS MET 'N DOEL

Brett en Paige Gehren het die Isibindi Afrika Lodge gestig. "Ons is reeds vir baie jare betrokke by bewaring.

"Vyf-en-twintig jaar gelede het ons met gemeenskapsbewaring begin. Ons het een van Suid-Afrika se eerste lodges in 'n beskermde wildernisreservaat gestig. Ons het al die pad sy-aan-sy met die plaaslike gemeenskappe gewerk. Vandag besit ons verskeie lodges in beskermde wildernisareas regoor Afrika. Ons het ook vennootskappe met baie buurgemeenskappe gevorm.

"Ons streef daarna om met buurgemeenskappe saam te werk sodat hulle die voordele van bewaring kan sien. Dit sal hulle motiveer om hierdie bronne te beskerm. Indien gemeenskappe nie voordeel trek nie, sal hulle toegang tot die land van hulle voorvaders en die bronne wat daarmee saamgaan, verloor.

"As jy na Isibindi reis, sal jy baie gemeenskapsprojekte wat staatmaak op die lodges wat jy besoek, ondersteun. Dit sal hulle help floreer en sal mense se lewens verbeter.

"Ons bewaringsprogramme dek 'n wye reeks aktiwiteite wat die volgende insluit:

- Ondersteun bewaring van die bedreigde skilpaaie op Mabibi-strand (gidsopleiding, etikettering en observasie van die skilpaaie).
- Opvoeding van die plaaslike kinders aangaande die bewaring van renosters.
- Finansiële bystand vir teenstroompeenhede."

3.1 **Verskaf** die volle naam van die nasionale organisasie wat verantwoordelik is vir die bemaking en promosie van S.A. as 'n puik bestemming.

---

(2)

3.2 **Lys** die DRIE hoofrolle van die organisasie waarna in Vraag 3.1 verwys word.

---

(3)

3.3 **Verduidelik** hoe hierdie organisasie befondsing vir sy bemarkingsinisiatiewe ontvang.

---

(3)

3.4 **Verskaf** EEN voorbeeld van 'n bekende plaaslike bemarkingsveldtog wat deur die organisasie in Vraag 3.1 genoem, geloods word.

---

(1)

3.5 3.5.1 **Lys** TWEE geleenthede waar Tonga Beach en Isibindi Africa Lodges internasionaal bemark kan word.

---

(2)

3.5.2 **Lys** TWEE geleenthede waar hulle plaaslik bemark kan word.

---

(2)

- 3.6 **Skep** 'n kort gedragkode met VYF nuttige punte oor verantwoordelike gedrag vir toeriste wat die Tonga Beach Lodge besoek.

---

(5)

- 3.7 Verwys na die uittreksel om te **verduidelik** hoe Tonga Beach bewaringsbewuste toeriste sal trek.

---

(4)

[22]

VRAAG 4

Bestudeer die onderstaande wisselkoerstabel en antwoord die daaropvolgende vrae.

Land/Kontinent	Geldeenheid	BKK	BVK
Engeland	Britse pond	19,68	20,30
Japan	Japanese yen	0,140	0,16
VSA	Amerikaanse dollar	14,63	15,28
Europa	Euro	17,88	18,82

Koerse soos op 1 Februarie 2022

- 4.1 Die Smiths het na Suid-Afrika toe gekom met USD80 000 elk. Gebruik die wisselkoerstabel hierbo en **bereken** die totale bedrag wat hulle ontvang het toe hulle hulle geld na ZAR omgeskakel het.

---

(3)

- 4.2 4.2.1 **Verduidelik** die verskil tussen BVK en BKK.

---

(2)

- 4.2.2 **Watter** koers sou deur die bank gebruik word indien die Smiths hulle buitelandse valuta aan die bank terugverkoop aan die einde van hulle reis?

---

(1)

- 4.3 Die Smiths het 'n totaal van R35 000 oor aan die einde van hulle verblyf. Hulle het na die bank teruggegaan om dit vir Amerikaanse dollar om te ruil. **Bereken** hoeveel USD hulle van hierdie transaksie ontvang het.

---

(2)

- 4.4 **Verduidelik** VIER faktore wat 'n impak op die waarde van 'n land se geldeenheid het.

---

(4)

- 4.5 **Verduidelik** die effek van skommelende wisselkoerse op internasionale toeriste wat na S.A. toe reis.

---

(4)

- 4.6 4.6.1 **Stel** TWEE gerieflike betalingsmetodes vir die Smiths voor.

---

(2)

- 4.6.2 **Beskryf** TWEE nadele van elk van die metodes in Vraag 4.6.1 genoem.

---

(4)

[22]

VRAAG 5

Verwys na die **Bylaag B, bladsy ii: SSGB-ANALISE** vir 'n innoverende entrepreneursgeleentheid. Antwoord dan die volgende vrae.

- 5.1 **Verduidelik** die waarde van die voltooiing van 'n SSGB-analise vir enige potensiële entrepreneursgeleentheid.

---

(2)

- 5.2 **Verduidelik** die verskil tussen sterk punte en geleenthede in 'n SSGB-analise.

---

(2)

- 5.3 Verwys na die SSGB-analise op bladsy ii van die Bylaag om die lewensvatbaarheid van hierdie besigheidsidee te **valueer**. Gee **TWEE** redes om jou antwoord te **regverdig**.

---

(3)

5.4 **Stel 'n gedetailleerde** bemarkingsplan/bemarkings mengsel saam vir die besigheidsidee in die SSGB-analise op bladsy ii van die Bylaag. Gebruik die sewe P's van bemaking van 'n diens en **verskaf 'n geskikte naam** vir die besigheid.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, typical of notebook or ledger paper. There are no margins, text, or other markings on the page.

 $(7 \times 3 = 21)$

5.5 Die eienaars van die besigheid beplan om aansoek te doen vir FTTSA-sertifisering.

5.5.1 **Identifiseer** DRIE beginsels van regverdige handeldryf (*Fair Trade*).

---

(3)

5.5.2 **Maak** TWEE voorstelle aan die entrepreneurs om die waarskynlikheid dat die besigheid FTTSA-status bereik, te verhoog.

---

(2)

5.6 **Verskaf** 'n argument ten gunste van die opstel van 'n gedragskode vir die werknemers van hierdie besigheid.

---

(4)

5.7 **Wat** word bedoel met die term "groen tegnologie"?

---

(1)

5.8 Kies TWEE bedreigings vir die beginneronderneming (*start-up business*) van die besigheid op bladsy ii van die Bylaag. **Maak voorstelle** oor hoe elke bedreiging in 'n geleentheid omskep kan word.

---

(2)
[40]

VRAAG 6

In die tweede deel van jou PAT hierdie jaar is daar van jou vereis om 'n moontlike onderneming, wat waarde tot 'n toeristeaattraksie of diens kan toevoeg, te identifiseer.

6.1 **Noem en beskryf** jou idee in detail.

---

(3)

6.2 Jy wil 'n professionele beeld vir jou onderneming skep.

6.2.1 **Skep** 'n geskikte slagspreuk.

---

(2)

6.2.2 **Beskryf** jou missie.

---

(2)

6.2.3 **Verduidelik** watter rol 'n embleem (*logo*) speel in die skep van 'n professionele beeld.

---

(2)

6.3 **Identifiseer** die unieke verkoops punt van jou onderneming.

---

(1)

6.4 **Identifiseer** TWEE strategieë wat jy in die besigheid sou implementeer om 'n lojale kliëntebasis en terugkeer van kliënte te verseker.

---

(2)

6.5 **Noem** DRIE karaktereienskappe van 'n suksesvolle besigheid.

---

(3)

6.6 **Hoekom** is dit belangrik om kliëntet terugvoer te bekom?

---

(2)

6.7 6.7.1 **Stel** TWEE effektiewe metodes van kliëntet terugvoer wat jy in jou onderneming sou gebruik, **voor**.

---

(2)

6.7.2 **Noem** TWEE voordele wat hierdie metodes (in Vraag 6.7.1) bo ander terugvoermetodes bied.

---

(2)
[21]

VRAAG 7   KONSEPKAART

Bestudeer die onderstaande artikel en reageer dan op die punte genoem in die vorm van 'n Konsepkaart.

**Kaapstad-rit neem besoekers hemelhoog
17 Jan 2022**

[Bron: Aangepas uit <<https://sky-hiride.capetown>>]

HEMELHOË RIT

Om terug te bons uit 'n moeilike ekonomiese situasie, het die Suid-Afrikaanse regering opgekom met 'n unieke nuwe "toerismeproduk" wat moontlik baie teikensegmente in die toerismemark kan aantrek.

Vyf belangrike stede in S.A. het elkeen die "Hemelhoë Rit" gebou. Dit is 'n opwindende, swaartekrag-tartende en asemrowende "val" en bereik 'n vryvalspoed van tot 100 km per uur.

Die rit gee toeriste 'n algemene uitsig op die mooiste stede in Suid-Afrika: Kaapstad, Johannesburg, Tshwane, Sedgfield en Port Elizabeth.

Die toekoms is groen!

- Die ritte word aangedryf deur biodiesel.
- Ultraviolet sterilisasielampe ontsmet alle oppervlakke elke 15 minute.
- "Op-spring" akkommodasiehokkies en eksentrieke kosstalletjies word gebou van saamgeperste afvalpapier. Hierdie hokkies is liggewig, koste-effektief en mobiel.

Die ruim dek onder die rit is die ideale lokaal vir vierings, verjaardagpartytjies, korporatiewe en privaat funksies. Besprekings is noodsaaklik – besoek die webwerf vir jou kaartjie teen slegs R200 per persoon.

[Bron: <<https://asrhealthcare.com/infection-prevention-devices/>> <greasezilla.com>]

Verwys na die volgende in jou konsepkaart:

- Die tipes toeris wat hierdie attraksies aanloklik sal vind.
- Analiseer die impak van hierdie nuwe attraksies op die toerismebedryf in Suid-Afrika.
- Analiseer die impak van hierdie nuwe attraksies op die drie pilare van volhoubare toerisme ontwikkeling. (TBL).
- Bepaal die rol van FTTSA, KSV/KSI (Korporatiewe Sosiale Verantwoordelikheid/ Korporatiewe Sosiale Investering) en "aanpasbare hergebruik" (ook bekend as *repurposing* of *upcycling*) in volhoubare en verantwoordelike toerisme-ontwikkeling.

Kodeer jou konsepkaart en verskaf 'n sleutel in verskillende kleure.

Verwys na die **RUBRIEK** op bladsy iii van die Bylaag wanneer jy jou antwoord beplan.

Gebruik bladsy 22–23 om jou konsepkaart te voltooi.

[30]

VRAAG 8   UITGEBREIDE SKRYFWERK: VERSLAG

Hierdie jaar moes jy deelneem aan 'n Bedryfsverwante Taak (PAT). Jy het eerstehands gesien watter impak spanwerk en uitstekende dienslewering op die toerismebedryf het.

Skryf 'n verslag waarin jy die volgende punte adresseer:

- Verskaf 'n gedetailleerde beskrywing van die taak en die doelstellings van die span.
- Verskaf 'n beskrywing van die rol wat jy in die span gespeel het.
- Doen 'n kritiese evaluering van enige vyf aspekte van die personeelbeeld wat die professionele beeld van jou span beïnvloed het.
- Verskaf 'n eerlike evaluering van jou sterk en swak punte en hoe jou bydrae die span se prestasie geaffekteer het.
- Beskryf jou groep se gedrag in elk van die vyf stadiums van die vorming van 'n span. Verduidelik hoe hulle gedrag die span se prestasie t.o.v. die bereiking van doelstellings affekteer het.
- Oorweeg enige aanbevelings wat die sukses van die span in toekomstige groeptake kan verbeter.

Verwys na die **RUBRIEK** op bladsy iv van die Bylaag wanneer jy jou verslag beplan.

Maak seker dat jy jou verslag 'n geskikte titel gee.

Voltooi jou verslag op bladsy 24–26. Indien nodig, gebruik die addisionele spasie op bladsy 27–28.

[30]

Konstrueer 'n konsepskaart

Uitgebreide skryfwerk: Verslag

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ADDITIONELE SPASIE (ALLE antwoorde)

ONTHOU OM DUIDELIK BY DIE VRAAG AAN TE DUI DAT JY DIE ADDISIONELE SPASIE GEBRUIK HET OM TE VERSEKER DAT ALLE ANTWOORDE NAGESIEN WORD.

[illegible]

[illegible]